

Kondylom

Med kondylom (könsvärtor) menar man synliga värtor på könsorgan och i ändtarmsområdet. Kondylom orsakas av ett virus som smittar till underlivet, främst vid sexuell kontakt. Virusets ger inte alltid synliga värtor, men kan ändå finnas i underlivet under lång tid.

Var sitter kondylom och hur ser de ut?

Kondylom kan se olika ut. De kan förekomma på blygdläppar, runt slidöppningen, eventuellt inne i slidan och på livmodertappen.

De kan ses på penisskaftet, förhuden, ollonet samt i ändtarmsområdet. Ibland finns de även i urinrörsmynningen, i könsbehåringen och på pungen.

Vårtorna kan vara enstaka eller flera, millimeter- till centimeterstora. Ibland kan flera sitta tätt tillsammans och bilda grupper av varierande storlek.

Hur vanligt är det med vårtvirus i underlivet?

Det är en mycket vanlig infektion. Upp till 1/3 av yngre människor är bärare av vårtvirus.

Det vanligaste är att man inte får några synliga värtor och de flesta vet inte att de har, eller har haft, vårtvirusinfektion.

Hur får man kondylom?

Infektionen överförs vid sexuell kontakt med någon som bär på viruset, framför allt vid samlag.

Kondylom smittar inte via simbassäng, toaletter eller bastubad.

Vem får kondylom?

Kondylom kan uppträda hos sexuellt aktiva personer i alla åldrar.

Hur är det med osynliga kondylom?

Det vanligaste är att viruset finns i underlivet utan att ge värtor eller besvär.

Det är inte meningsfullt att leta efter en infektion som inte ger besvär, eftersom den så småningom läker ut av sig själv.

Hur lång tid tar från smittotillfället innan kondylom uppträder?

Kondylom uppträder tidigast en månad efter smitta, men det kan dröja flera månader, t.o.m. år innan vårtor visar sig. Det förklarar hur kondylom kan dyka upp i fasta förhållanden. Oftast uppstår inga synliga kondylom alls.

Hur vet jag att jag har kondylom?

Det finns ingen rutintest för kondylom som för till exempel hiv eller klamydia. Kondylom går bara att upptäcka vid undersökning av underlivet.

Du kan titta själv eller be en läkare undersöka dig.

Kvinnor har ofta bra hjälp av en spegel. Om kondylom finns i slidan eller på livmodertappen upptäcks detta bara vid en gynekologisk undersökning. Man behöver inte kontrollera sig om man inte har besvär.

Hur går behandlingen till?

Det finns ännu inte något läkemedel som kan bota eller utrota kondylom. Behandlingen syftar till att ta bort de synliga vårtorna och därigenom hjälpa kroppen att fortsätta ta hand om viruset.

Kroppens immunförsvar lär sig så småningom kontrollera vårtviruset. Vilken behandling man väljer beror på hur vårtorna ser ut och var de sitter.

I första hand stryker man på ett vårtmedel (kräm eller lösning) som läkaren skriver ut på recept. Andra sätt att behandla är till exempel att frysa eller att efter bedövning ta bort synliga vårtor med en brännpenna.

Vad händer efter behandlingen?

Kondylom kan komma tillbaka trots behandling, men ofta försvinner vårtorna efter någon/några behandlingar. Det kan ta lång tid att bli fri från synliga vårtor och ibland behövs upprepade behandlingar.

Finns det något samband mellan kondylom och cancer?

Det finns flera typer av kondylomvirus (HPV, humant papillomvirus). Den typ som ger godartade kondylom ger inte upphov till cancer. Vissa andra HPV-typer kan dock ge cellförändringar på livmodertappen. Cellförändringar kan i sällsynta fall långsamt utvecklas till cancer, men det tar många år. Cellförändringar kan behandlas och botas. Det är därför viktigt för alla kvinnor att gå på kontroll regelbundet från 23 års ålder.